

Obnova na trhu EÚ s poľnohospodárskymi komoditami

In: Agra Europe, č. 2353, 20. marec 2009, M/2.

Európska komisia vo svojej poslednej správe Výhľad pre poľnohospodárske trhy a príjmy publikovanej v marci vyjadruje predpoklad, že sa európske trhy s poľnohospodárskymi komoditami v strednodobom horizonte postupne obnovia.

Kľúčovými faktormi ovplyvňujúcimi trhy v budúcnosti sú ďalší vývoj odvetvia biopalív, dlhodobý pokles produktivity odvetvia pestovania potravinárskych plodín - a tým obmedzenie schopnosti svetového trhu reagovať na rast dopytu.

Správa uvádza, že súčasná ekonomická a finančná kríza bude mať v krátkodobom horizonte vážne dôsledky na väčšinu poľnohospodárskych odvetví v EÚ aj vo svete. Predpokladá sa, že najviac postihnuté bude odvetvie mlieka.

Strednodobé výhľady zostávajú pozitívne a očakáva sa, že celkový poľnohospodársky príjem na pracovnú jednotku v roku 2015 bude o 7,5% vyšší ako vo veľmi úspešnom roku 2007.

Správa je založená na predpokladoch o poľnohospodárskej a obchodnej politike a makroekonomickom prostredí, dostupných ku koncu januára 2009 a nezohľadňuje potenciálne zmeny v politike – najmä zmeny, ktoré môžu vzniknúť z dohody kola rokovaní v Doha.

Podľa Komisie poľnohospodárstvo reaguje pružnejšie na hospodársku krízu ako iné odvetvia. Predpokladá, že súčasné problémy budú mať priamy negatívny vplyv na dopyt po potravinových produktoch osobitne v odvetviach s vyššou pridanou hodnotou.

Správa dodáva, že ekonomická kríza by nepriamo mohla mať vplyv v ďalších odvetviach poľnohospodárstva: v rastlinnej výrobe prostredníctvom dopytu po krmivách a v odvetví energetických plodín ako následok nižších cien ropy.

Nestabilnejšie trhy so zrninami

Podľa Komisie sa ceny obilnín vo svete aj v EÚ v strednodobom horizonte zvýšia na úroveň, ktorá je o niečo vyššia ako bola zaznamenaná v poslednom desaťročí – ale budú nestabilnejšie.

Predpokladá sa, že celková produkcia obilnín v EÚ do roku 2015 sa bude pohybovať okolo 300 miliónov ton a spotreba bude stúpať z 272 miliónov ton v roku 2009 na 288 miliónov ton do roku 2015.

Toto zvýšenie je dôsledkom rastúceho trhu s bioenergiou, ktorý si bude vyžadovať 20,4 milióna ton zrnovín ročne v polovici budúceho desaťročia v porovnaní s 8,3 milióna t v roku 2009.

Intervenčné nákupy obilnín by už v budúcnosti nemali byť významnou súčasťou SPP.

V strednodobom výhľade ovplyvní odvetvie olejní v EÚ dopytu po bionaftě v EÚ a zvýšenie dopytu po múčke z olejní a rastlinnom oleji vo svete.

Import olejnin do EÚ sa zvýši iba mierne, z približne 17 miliónov ton v roku 2009 na 21 miliónov ton v roku 2015.

Zvýšenie spotreby mäsa

V odvetví mäsa je strednodobý výhľad považovaný za „mierne pozitívny“. Očakáva sa rast produkcie a spotreby hydínového a bravčového mäsa, ale ďalší pokles produkcie hovädzieho a ovčieho mäsa. Očakáva sa, že domáci dopyt po bielom mäse bude rásť rýchlejšie ako produkcia, čo ovplyvní export.

Export bravčového mäsa z EÚ klesne z rekordných 1,799 miliónov ton v roku 2008 na 1,0 milión ton až 1,1 milióna ton po roku 2012, pričom sa EÚ stane čistým importérom hydínového mäsa.

Export hovädzieho mäsa sa taktiež zníži, z približne 162 000 t v roku 2008 na 110 000 t v roku 2009 a 63 000 t v roku 2015, pričom import hovädzieho mäsa bude v uvedených rokoch rásť z 379 000 t na 431 000 t až na 608 000 t.

Mierny rast produkcie mlieka

V odvetví mlieka Komisia predpokladá postupný rast dodávok mlieka, pretože sa kvóty zvýšia pred ich úplným zrušením v roku 2015. V priebehu výhľadového obdobia však produkcia zostane pod úrovňou súhrnu kvót EÚ.

Produkcia syra sa počas nasledujúcich rokov podstatne zvýši, ale export bude stagnovať kvôli silnému rastu domácej spotreby.

Zvýšenie príjmov v nových členských štátoch

Príjmy sú rozdielne v nových a starých členských štátoch. Poľnohospodárske príjmy v EÚ-15 budú na konci výhľadového obdobia 2,9 % pod úrovňou príjmov v roku 2007, ale v EÚ-12 sa dosiahne priemerné zvýšenie o 49,8 % v dôsledku zavedenia priamych platieb v nových členských štátoch.